

## **Simbolurile Uniunii Europene**

La 9 mai 1950, Robert Schuman și-a prezentat propunerea privind crearea unei Europe organizate, indispensabilă pentru menținerea relațiilor de pace.

Această propunere, cunoscută sub numele de „Declarația Schuman”, a stat la baza creării Uniunii Europene de astăzi.

În prezent, ziua de 9 mai a devenit un simbol european (Ziua Europei) care, alături de drapel, imn, motto și moneda unică (euro), identifică entitatea politică a Uniunii Europene. Ziua Europei este o ocazie de a organiza activități și festivități menite să aducă Europa mai aproape de cetățenii săi și să alăture națiunile europene.

### **Ziua Europei**

La Paris, în acea zi, pe fundalul amenințării izbucnirii unui al treilea război mondial în Europa, ministrul francez al afacerilor externe, Robert Schuman, a citit în fața presei internaționale o declarație prin care chema Franța, Germania și alte state europene să-și pună în comun producțiile de cărbune și oțel, așezând astfel piatra de temelie a unei federații europene.

Ceea ce ministrul francez a propus a fost crearea unei instituții europene supranaționale, însărcinată cu gestionarea industriei cărbunelui și oțelului, sector care constituia, la vremea respectivă, baza întregii puteri militare. Țările la adresa cărora a fost lansat apelul aproape se distruseseră reciproc într-un conflict care a lăsat în urma sa pagube materiale imense și un sentiment de dezolare.

Prin urmare, totul a început în acea zi. Iată de ce liderii UE, întruniți în cadrul summitului de la Milano, în 1985, au decis ca la data de 9 mai să fie sărbătorită Ziua Europei.

Fiecare țară care alege în mod democratic să adere la Uniunea Europeană își însușește valorile sale fundamentale de pace și solidaritate.

Aceste valori prind contur prin dezvoltarea economică și socială care ține cont, în același timp, de dimensiunile de mediu și regională, garanții ale unui nivel de viață decent pentru toți cetățenii.

În timp ce Europa ca atare exista de secole, elementele care o uneau, în absența regulilor și instituțiilor, nu au fost suficiente în trecut pentru a preveni tragediile cele mai îngrozitoare.

Integrarea Europei nu va avea loc nici într-o zi, nici în câteva decenii. Există încă numeroase deficiențe și imperfecțiuni evidente. Proiectul început în perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial este încă nou. În trecut, eforturile făcute în direcția unificării Europei se bazau pe dominarea unui grup de către altul. Aceste încercări nu puteau continua, pentru că cei învinși nu doreau decât un singur lucru: redobândirea libertății.

În prezent, ambițiile sunt complet diferite: construirea unei Europe care respectă libertatea și identitatea tuturor națiunilor care intră în alcătuirea sa. Doar astfel Europa poate deveni stăpână pe destinul său și poate juca un rol pozitiv în lume.

Uniunea Europeană este în slujba cetățenilor săi. Păstrându-și valorile, obiceiurile și limba, aceștia ar trebui să se simtă în Europa ca acasă.

## **Drapelul european**

Istoria drapelului european începe în 1955. În acea vreme, Uniunea Europeană exista numai sub forma Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului și era compusă din șase state membre. Însă, de câțiva ani, exista deja un organism separat cu mai mulți membri, Consiliul Europei, instituit pentru a apăra drepturile omului și a promova cultura europeană.

Consiliul Europei dorea să adopte un simbol care să-l reprezinte. După multe discuții, a fost adoptată această emblema - un cerc format din douăsprezece stelute aurii pe un fond albastru. În diferite tradiții, cifra doisprezece simbolizează perfecțiunea. Desigur, reprezintă și numărul lunilor anului și al orelor de pe cadranul ceasului. Cercul este, de asemenea, un simbol al unității. Astfel a fost creat drapelul european, simbol al idealului de unitate al popoarelor Europei.

Ulterior, Consiliul Europei a încurajat și alte instituții europene să adopte același drapel. În 1983, Parlamentul European a răspuns favorabil. În 1985, drapelul a fost adoptat de toți șefii de stat și de guvern ai țărilor UE drept emblema oficială a Uniunii Europene - care, la acea vreme, purta denumirea de Comunitățile Europene.

Toate instituțiile europene îl utilizează începând din 1986. Drapelul european este singura emblema a Comisiei Europene, brațul executiv al UE. Alte instituții și organe ale UE folosesc, pe lângă drapelul european, o emblema proprie.

## **Imnul European**

Acesta nu este numai imnul Uniunii Europene, ci și al Europei într-un sens mai larg. Muzica este preluată din Simfonia a IX-a compusă de Ludwig Van Beethoven în 1823.

Pentru ultima parte a acestei simfonii, Beethoven a transpus în muzică versurile poemului „Odă bucuriei”, scris de Friedrich von Schiller în 1785. Acest poem exprimă viziunea idealistă a lui Schiller asupra înfrățirii omenirii, viziune pe care și Beethoven o împărtășea.

În 1972, Consiliul Europei, care adoptase și drapelul european, și-a ales ca imn „Odă bucuriei” din simfonia lui Beethoven. Binecunoscutul dirijor Herbert Von Karajan a fost invitat să compună trei aranjamente instrumentale - pentru pian solo, instrumente de suflat și orchestră

simfonică. În limbajul universal al muzicii, acest imn exprimă fără cuvinte idealurile de libertate, pace și solidaritate pe care le reprezintă Europa.

În 1985, șefii de stat și de guvern ai statelor membre l-au adoptat ca imn oficial al Uniunii Europene. Scopul său nu este de a înlocui imnurile naționale, ci de a celebra valorile împărtășite de toate țările UE și unitatea lor în diversitate.

### **Motto-ul Uniunii Europene**

„Unită în diversitate” este motto-ul Uniunii Europene. Motto-ul simbolizează faptul că, prin intermediul UE, europenii sunt uniți în promovarea păcii și prosperității și că diversitatea culturală, de tradiții și limbi a Europei constituie un element pozitiv pentru acest continent.

### **Declarația Schuman din 9 mai 1950 (versiune integrală)**

„Pacea mondială nu poate fi asigurată fără a face eforturi creatoare proporționale cu pericolele care o amenință.

Contribuția pe care o poate aduce civilizației o Europă organizată și activă este indispensabilă pentru menținerea unor relații pașnice. Asumându-și, timp de mai bine de 20 de ani, rolul de campioană a unei Europe unite, Franța și-a pus dintotdeauna eforturile în slujba păcii. Nu am reușit să realizăm o Europă unită și ne-am confruntat cu războaie.

Europa nu se va construi dintr-o dată sau ca urmare a unui plan unic, ci prin realizări concrete care vor genera în primul rând o solidaritate de fapt. Alăturarea națiunilor europene implică eliminarea opoziției seculare dintre Franța și Germania. Orice acțiune întreprinsă trebuie să aibă în vedere în primul rând aceste două țări.

În acest scop, guvernul francez propune ca măsuri imediate să fie întreprinse într-o direcție concretă, dar decisivă.

Guvernul francez propune ca producția franco-germană de cărbune și oțel să fie plasată sub o Întărită Autoritate comună, în cadrul unei organizații deschise și altor state europene. Punerea în comun a producțiilor de cărbune și oțel va asigura imediat stabilirea unor baze comune de dezvoltare economică, un prim pas către realizarea unei federații europene și va schimba destinele acelor regiuni care s-au dedicat în trecut fabricării muniției de război, dar care au fost, în același timp, cele mai constante victime ale conflictelor.

Solidaritatea de producție astfel stabilită va demonstra că orice război între Franța și Germania devine nu numai înimaginabil, ci și imposibil din punct de vedere material. Înființarea acestei unități de producție puternice, deschisă tuturor țărilor care doresc să colaboreze, va pune bazele

reale ale unificării economice, angajându-se să le furnizeze tuturor țărilor membre elementele principale ale producției industriale, în condiții egale.

Această producție va fi oferită lumii întregi, fără diferențieri sau excepții, pentru a contribui la creșterea nivelului de trai și pentru a promova realizările pașnice. Cu mijloace suplimentare, Europa va putea să ducă mai departe realizarea uneia dintre misiunile sale esențiale: dezvoltarea continentului african.

În acest mod se va realiza, simplu și rapid, acea fuziune a intereselor care este indispensabilă pentru crearea unui sistem economic comun; aceasta ar putea fi piatra de temelie a unei comunități mai largi și mai complexe reunind țări aflate multă vreme în conflicte sângeroase.

Prin punerea în comun a producției de bază și prin instituirea unei Înalte Autorități, ale cărei decizii vor reuni Franța, Germania și alte state membre, această propunere va conduce la stabilirea primelor baze concrete ale unei federații europene, indispensabilă pentru menținerea păcii.

Pentru a promova realizarea obiectivelor astfel definite, guvernul francez este pregătit să inițieze negocieri pornind de la următoarele considerente.

Sarcina pe care o va avea de îndeplinit Înalta Autoritate comună va fi de a asigura, în cel mai scurt timp posibil, modernizarea producției și îmbunătățirea calității acesteia; furnizarea în condiții egale a cărbunelui și oțelului pentru piețele din Franța și Germania, precum și pentru piețele din alte țări membre; dezvoltarea în comun a exporturilor către alte state; egalizarea și îmbunătățirea nivelului de trai al muncitorilor din aceste ramuri industriale.

Pentru a îndeplini aceste obiective, pornind de la condițiile de producție diferite din statele membre, propunem să se instituie o serie de măsuri cu caracter tranzitoriu, cum ar fi aplicarea unui plan de producție și investiții, stabilirea unui mecanism compensatoriu pentru egalizarea prețurilor și crearea unui fond de restructurare care să faciliteze raționalizarea producției. Circulația cărbunelui și a oțelului între statele membre va fi imediat scutită de toate taxele vamale și nu va fi afectată de ratele de transport diferențiate. Se vor crea treptat condiții care vor permite o distribuție cât mai rațională a producției, la cel mai înalt nivel de productivitate.

Spre deosebire de cartelurile internaționale, care au tendința de a impune practici restrictive asupra distribuției și exploatării piețelor naționale și de a menține profituri mari, această organizație va asigura fuziunea piețelor și extinderea producției.

Principiile și acțiunile esențiale definite mai sus vor face obiectul unui tratat semnat între state și înaintat spre ratificare parlamentelor din fiecare țară. Negocierile necesare pentru stabilirea detaliilor legate de aplicarea acestor prevederi se vor desfășura cu ajutorul unui arbitru numit de comun acord. Acesta va avea sarcina de a se asigura că acordurile convenite corespund principiilor enunțate și, în cazul în care se ajunge la un impas, va decide ce soluție urmează să fie adoptată.

Înalta Autoritate comună care se ocupă de administrarea întregului sistem va fi alcătuită din personalități independente numite de guverne, respectându-se principiul reprezentării egale. Guvernele vor alege de comun acord un președinte. Deciziile Autorității se vor aplica în Franța, Germania și în celelalte țări membre. În cazul în care deciziile autorității vor fi contestate, se vor lua măsuri de la caz la caz. Un reprezentant al Organizației Națiunilor Unite va fi acreditat pe lângă Autoritate și va întocmi un raport public pentru ONU de două ori pe an, pentru a face un bilanț al activității noii organizații, în special în ceea ce privește respectarea obiectivelor acesteia.

Instituirea Înaltei Autorități nu va prejudicia în niciun fel regimul de proprietate asupra întreprinderilor. În exercitarea funcțiilor sale, Înalta Autoritate comună va lua în considerare puterea conferită de Autoritatea Internațională a Ruhrului și obligațiile de orice natură impuse Germaniei, atâta timp cât acestea rămân în vigoare.

Acesta este drapelul european. Simbolizează nu numai Uniunea Europeană, ci și unitatea și identitatea Europei într-un sens mai larg. Cercul format din stelute aurii reprezintă solidaritatea și armonia între popoarele Europei.

Numărul de stelute nu are nicio legătură cu numărul de state membre. Există douăsprezece stelute deoarece această cifră simbolizează perfecțiunea, plenitudinea și unitatea. Prin urmare, drapelul rămâne nemodificat indiferent de numărul de state membre.”

Sursa: UE pe scurt

[http://europa.eu/abc/symbols/index\\_ro.htm](http://europa.eu/abc/symbols/index_ro.htm)

### **Discursul lui Churchill**

Sir Winston Churchill, fost ofițer în armată, reporter de război și Prim-Ministru al Marii Britanii (1940-45 și 1951-55) a fost una dintre primele personalități care a cerut crearea unor “State Unite ale Europei”. Ca o consecință a experienței celui de Al Doilea Război Mondial, el era convins că numai o Europă unită poate garanta pacea. Țelul său era eliminarea pentru totdeauna a plăgilor constituite de naționalism și război.

Churchill a tras concluziile lecțiilor învățate din istoria acelor ani în cadrul faimosului său „Discurs pentru tineretul academic” rostit la 19 septembrie 1946 la Universitatea din Zurich. Astfel, forța motrice din spatele coaliției împotriva lui Hitler a devenit un luptător activ pentru cauza europeană.

„Doresc să vă vorbesc astăzi despre tragedia Europei. Acest continent nobil, care include cele mai frumoase și mai cultivate regiuni din lume, care se bucură de un climat temperat și uniform, este adăpostul tuturor marilor rase, părinții ai lumii occidentale. Este izvorul credinței și al valorilor morale creștine. Este punctul de plecare pentru majoritatea culturilor, artelor, concepțiilor

filozofice și științifice atât ale vremurilor antice, cât și moderne. Dacă Europa va fi unită cândva prin împărțirea moștenirii sale comune, nu ar mai exista limite în calea fericirii, a prosperității și a gloriei, de care se vor putea bucura cele trei sau patru sute de milioane de oameni. Cu toate acestea, din Europa au izbucnit serii de dispute naționaliste înfricoșătoare, inițiate de națiunile teutonice, dispute pe care le-am trăit chiar noi în acest secol XX ...

...Totuși, întotdeauna există un remediu care, dacă ar fi adoptat spontan și la nivel general, ar transforma ca prin minune întreagă scenă și, în câțiva ani, ar face toată Europa sau cea mai mare parte a acesteia, la fel de liberă și de fericită precum este Elveția de azi. Care este acest remediu salvator? Remediu acest presupune recrearea Familiei Europene – sau cât de mult din ea putem – și înzestrarea acestei familii cu o structură în care să poată locui în pace, în siguranță și în libertate. Trebuie să construim un fel de Statele Unite ale Europei. Numai în acest fel sute de milioane de muncitori vor putea să-și recapete speranțele și bucuriile simple care fac viața demnă de trăit. Procesul este simplu. Este nevoie numai de hotărârea a sute de milioane de bărbați și de femei să facă bine, în loc să facă rău și să rostească binecuvântări de recunoștință în loc să înjure.

...Vă voi spune acum ceva care vă va surprinde foarte mult. Prima etapă în crearea familiei europene trebuie să o constituie parteneriatul între Franța și Germania. Numai în acest mod Franța va putea să își recâștige rolul de conducător moral al Europei. Europa nu poate fi revigorată fără măreția spirituală a Franței și fără măreția spirituală a Germaniei. Statele Unite ale Europei, constituite corect și cu intenții serioase, vor fi astfel structurate încât să facă mai puțin importantă forța materială a unui singur stat. Națiunile mici vor conta la fel de mult ca națiunile mari și își vor câștiga onoarea prin contribuția adusă cauzei comune.

...Dar trebuie să vă avertizez asupra unui aspect. Timpul poate fi scurt. În momentul de față, suntem într-un moment în care ne tragem răsuflarea. Tunul a încetat să mai tragă. Focul a fost oprit, dar pericolele nu au luat sfârșit. Dacă vrem să formăm Statele Unite ale Europei, indiferent de numele sau forma pe care ar lua-o acestea, trebuie să începem de pe acum.”

### **Discursul lui Jean Monnet**

Jean Monnet, consilier economic al Guvernului și politician francez, s-a dedicat cauzei integrării europene. A fost sursa de inspirație din spatele „Planului Schuman” care prevedea fuziunea industriilor grele ale Europei de Vest. În perioada 1952-55 a fost primul președinte al Înaltei Autorități CECO (actuala Comisie Europeană). Influența sa nu s-a limitat însă numai la sfera economică. Printre faimoasele sale fraze se numără citatul „Unim oameni și nu state” care rezumă tradiția ce stă la baza actualelor programe UE de schimburi culturale și educaționale.

„... Probabil, secolul acesta a schimbat modul de viață al fiecăruia dintre noi mai mult decât au făcut-o toate miile de ani de evoluție umană la un loc. Odinioară, oamenii depindeau mai ales de mila naturii. Astăzi, în țările noastre industriale din Vest și de pretutindeni, dobândim un control fără precedent asupra naturii. În momentul de față, resursele naturale nu mai reprezintă o limită, întrucât controlăm din ce în ce mai multe forme de energie și putem utiliza materia primă în

moduri din ce în ce mai diferite. Ne îndreptăm spre o eră a abundenței, eră în care munca, așa cum o știm noi, va fi numai una dintre diversele activități umane. Pentru prima dată, noi, cei din Vest, suntem martorii apariției unei adevărate societăți de masă, caracterizată prin consumul în masă, educația în masă și chiar de cultura în masă.

... Și acum, chiar în ajunul perioadei de creare a unor condiții de abundență fără precedent, deodată ne trezim în fața consecințelor controlului nostru extraordinar asupra forțelor fizice ale naturii. Medicina modernă crește constant speranța de viață a oamenilor, astfel că populația lumii crește fantastic de repede. Această revoluție creează noi presiuni explozive de toate felurile, pe tot cuprinsul globului. În același timp, știința continuă să creeze noi forțe de distrugere. Această situație ne pune față în față cu cea mai mare amenințare cu care am avut de-a face vreodată. Problema zilelor noastre nu o mai constituie pacea sau războiul, ci la triumful sau distrugerea vieții civilizate.

Nu putem afirma că vom evita o astfel de distrugere. Nu trebuie decât să privim înapoi, la ultimii cincizeci de ani, pentru a vedea cât de constant a devenit riscul unei revolte. Totuși, putem să privim numai diferența dintre anul 1945 și ziua de azi pentru a vedea ce transformare imensă a avut loc sub ochii noștri, aici, în locul denumit, odinioară, lumea veche. După război, națiunile Europei Continentale au fost împărțite și mutilate, resursele naționale ale acestora au fost secătuite și, în majoritatea acestor țări, locuitorii aveau prea puțină încredere în viitor. În ultimii cincisprezece ani, aceste țări și-au pierdut imperiile. Ar fi fost de așteptat ca ele să fie în continuare și mai necăjite din cauza a ceea ce mulți considerau pierderea măreției și prestigiului de odinioară. Necesitatea era atât politică, cât și economică. Europeanii trebuiau să depășească neîncrederea generată, de-a lungul secolelor, de feude și de războaie. Guvernele și popoarele Europei gândeau încă în termeni precum învingători și învinși. Totuși, dacă urma să se stabilească un fundament pentru pacea în lume, aceste noțiuni trebuiau să fie eliminate. Din nou, în acel moment, fiecare trebuia să gândească dincolo de națiune și de concepția de interese naționale ca finalitate în sine.

Am considerat că aceste două obiective ar putea fi atinse în timp, dacă sunt create condiții care să faciliteze creșterea resurselor acestor țări, prin înglobare într-o piață comună mare și dinamică și dacă aceleași țări ar putea fi convinse că problemele lor nu mai țin doar de interesul național, ci sunt și responsabilități europene comune.”

Reprodus în Nelsen, B. & Stubb, A.  
*The European Union, Readings on the Theory and Practice of European Integration*  
[Uniunea Europeană, Lecturi despre teoria și practica integrării europene]  
Londra: Lynne Rienner, 1994